

PODZIAŁ DZIELNICOWY

15 DZIELNIC

2025 | 4 SPOTKANIA

WRZESIEŃ
Owczarki

PAŹDZIERNIK
Mniszek

LISTOPAD
Kuntersztyn-Tuszewo / Rządz

2026 | 8 SPOTKAŃ

STYCZEŃ
Strzemięcin

LUTY
Śródmieście Południowe z Osiedlem Wyzwolenia

MARZEC
Małe Tarpno / Wielkie Tarpno / Lotnisko / Węgrowo-Pastwiska

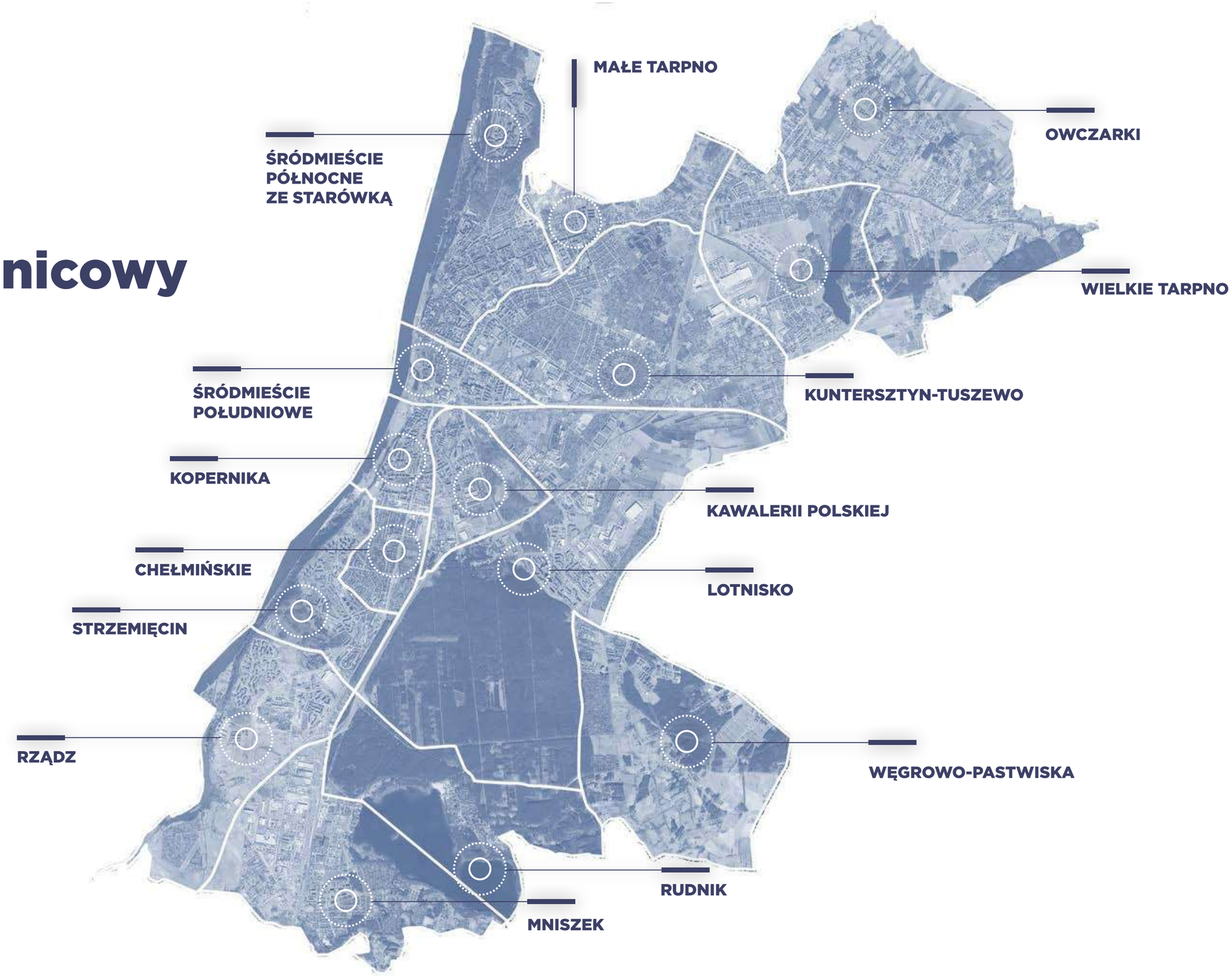
MAJ
Chełmińskie / Kopernika

CZERWIEC
Rudnik

WRZESIEŃ
Kawalerii Polskiej

PAŹDZIERNIK
Śródmieście Północne ze Starówką

Podział dzielnicowy
GRUDZIĄDZ

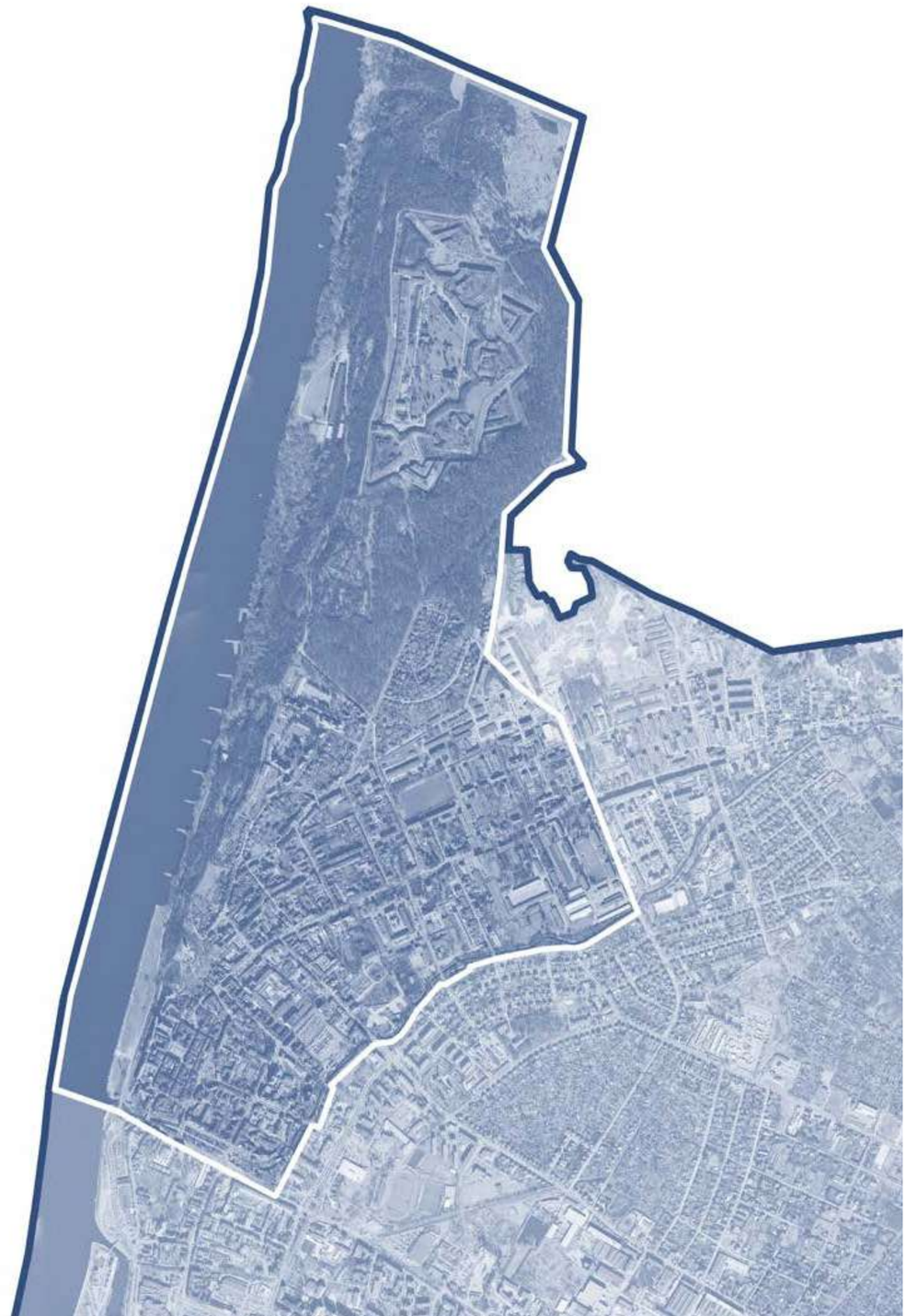

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Śródmieście Północne ze Starówką

POŁOŻENIE: Centralna dzielnica miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 9.768 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 4,30 km^2
DOJAZD: tramwaj 2, autobusy linii 3,4,8,10,12,13,15,18,19,22,N,R
W DZIELNICY:

- Rynek Miejski
- Pomnik Żołnierza Polskiego
- Zespół średniowiecznych spichlerzy
- Bazylika św. Mikołaja
- Pomnik Ułana z dziewczyną
- Klasztor Benedyktynek
- Pałac Opatek
- Ratusz - Dawne Kolegium Jezuickie
- Ruiny zamku z Wieżą Klimek
- Mury miejskie
- Park miejski Góra Zamkowa
- Przytułek Lechmanna z 1875 r., obecnie Urząd Stanu Cywilnego
- Góra Zamkowa
- Budynek poczty z 1883 r.
- Młyn Górny
- Cytadela Twierdzy Grudziądz
- Dzieło Rogowe
- Wiślana Trasa Rowerowa

HISTORIA

Najstarsza i zarazem najbardziej klimatyczna część miasta. Powstała długo przed nadaniem przywileju lokacyjnego w 1291 roku. Obejmuje dawne XIII-wieczne miasto w obrębie murów miejskich, Górę Zamkową, nabrzeże Wisły, Lasek Garnizonowy oraz cytadelę Grudziądz.

Granice tej dzielnicy wyznaczają: linia Wisły, ul. Mieszka I, ul. Kruszelnickiego, Kanał Trynka i Al. 23 Stycznia.

Na terenie Śródmieścia Północnego znajduje się wiele zabytków oraz charakterystycznych elementów miejskiej architektury. Do najważniejszych należą średniowieczne spichlerze, które tworzą zachwycającą panoramę wiślaną, odbudowana Wieżą Klimek oraz ruiny zamku na Górze Zamkowej.

Czasy średniowiecza pamięta również kościół farny św. Mikołaja (datowany na ok. 1310 r.) oraz kościół pw. św. Ducha (koniec XIII w.). Natomiast XVII-wieczne kolegium jezuickie obecnie służy jako siedziba władz miasta.

Historia Śródmieścia Północnego ze Starówką to opowieść o przemianach, odbudowie i tradycji, które kształtowały Grudziądz przez wieki. Dziś dzielnica tętni życiem dzięki licznym wydarzeniom organizowanym na Starówce i Błoniach Nadwiślańskich oraz wielu punktom gastronomicznym zlokalizowanym w tej części miasta.

Wykaz ulic w Dzielnicy
Śródmieście Północne ze Starówką

01. Armii Krajowej 1-25, 2-32
02. Aleja Królowej Jadwigi 33-35
03. generała Bema 1-29, 2-26
04. Curie – Skłodowskiej
05. Czwartaków
06. Długa
07. Fijewska
08. Forteczna
09. Garnizonowa
10. Groblowa
11. Grunwaldzka
12. Jagiellończyka
13. Jagiełły
14. Kilińskiego
15. Klasztorna
16. Kosynierów Gdyńskich
17. Kościelna
18. Kościuszki
19. Zbigniewa Kruszelnickiego 2-12
20. Księcia Witolda
21. Legionów 1-69, 2-68
22. Władysława Łokietka
23. Malborska
24. Małogroblowa
25. Mickiewicza 1-43, 2-38
26. Mieszka I 1-9
27. Murowa
28. Nadgórna
29. 18 Pułku Ułanów Pomorskich
30. Pańska
31. Plac Miłośników Astronomii
32. Plac Niepodległości
33. Podgórna
34. Poprzeczna
35. Prosta
36. Pułaskiego
37. Ratuszowa
38. Reja
39. Roty Grudziądzkiej
40. Rybny Rynek
41. Rynek
42. Saperów
43. Sienkiewicza
44. gen. Sikorskiego
45. Słowackiego
46. Solna
47. Spichrzowa
48. Stara
49. Starorynkowa
50. Szewska
51. Szkolna
52. Szpitalna
53. Tkacka
54. Anny Walentynowicz
55. Wąska
56. Wędkarska
57. Wieżowa
58. Wodna
59. J. Wybickiego
60. Zamkowa
61. Zaułek
62. Zawiszy Czarnego
63. Skwer Biskupa Chrystiana
64. Skwer ks. Eduarda Ebela

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Śródmieście Południowe z Osiedlem Wyzwolenia

POŁOŻENIE: Centralna dzielnica miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 4.895 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 1,01 km^2
DOJAZD: tramwaj nr 2, autobusy linii 3,4,8,10,11,12,13,15,18,19,22,N,R
W DZIELNICY:

- Dawny Rynek Zbożowy
- Planty
- Dworzec kolejowy z 1965 r.
- Most kolejowo-drogowy im. Bronisława Malinowskiego
- Marina Grudziądz
- Ruiny dawnej odlewni i emalierni Józefa Herzfelda i Karola Victoriusa
- Zabytkowa zajezdnia tramwajowa
- Wieża ciśnień dawnej fabryki maszyn Augusta Ventzki

HISTORIA

Dzielnica Grudziądza położona na południe od starego miasta. W czasach średniowiecznych Przedmieście Toruńskie pełniło rolę osiedla rybackiego.

W XIX w., wraz z rozwojem przemysłu, w tej części miasta wybudowano most kolejowo-drogowy i dworzec na trasie biegnącej z Bydgoszczy do Tczewa i dalej do Królewca. To wydarzenie zdeterminowało rozwój osiedla, które skupiło się wokół węzła kolejowego. Ponadto, w tej części miasta zlokalizowane były duże zakłady produkcyjne, jak odlewnia i emaliernia Józefa Herzfelda i Karola Victoriusa (później przeniesiona do Mniszka) czy Fabryka Maszyn Rolniczych Augusta Ventzkiego.

Dzisiaj na terenie dzielnicy znajduje się wiele obiektów o zróżnicowanych funkcjach. Znajdziemy tu place, rynki i parki, a także obiekty usługowo-handlowe oraz zabudowę mieszkaniową – kamienice i bloki. W okresie międzywojennym na Al. 23 Stycznia znajdował się Rynek Zbożowy, niestety zniszczony wraz z zabudową w 1945 r.

W dzielnicy zobaczymy wspomniany wcześniej dworzec oraz most kolejowo-drogowy im. Bronisława Malinowskiego, a także grudziądzką Marinę z budynkiem przystani wioślarskiej z 1908 r.

Granice dzielnicy biegną wzdłuż Al. 23 Stycznia, ul. Rapackiego przy Rowie Hermana aż do Ronda PEPEGE, ul. Droga Łąkowa aż do ul. Gdyńskiej i Mostu im. Bronisława Malinowskiego.

Wykaz ulic w Dzielnicy
Śródmieście Południowe z Osiedlem Wyzwolenia

01. Aleja 23 Stycznia
02. Batorego
03. Chełmińska 1-23, 2-24
04. Dworcowa
05. marsz. Ferdynanda Focha
06. gen. Józefa Hallera 1-21, 2-22
07. Królewska
08. Kwiatowa
09. Marcinkowskiego
10. Moniuszki
11. Portowa
12. Rapackiego 2-80
13. Rybacka
14. Staszica
15. Teatralna
16. Toruńska
17. Wilsona
18. Józefa Włodka
19. Wyzwolenia
20. Roberta Piłata

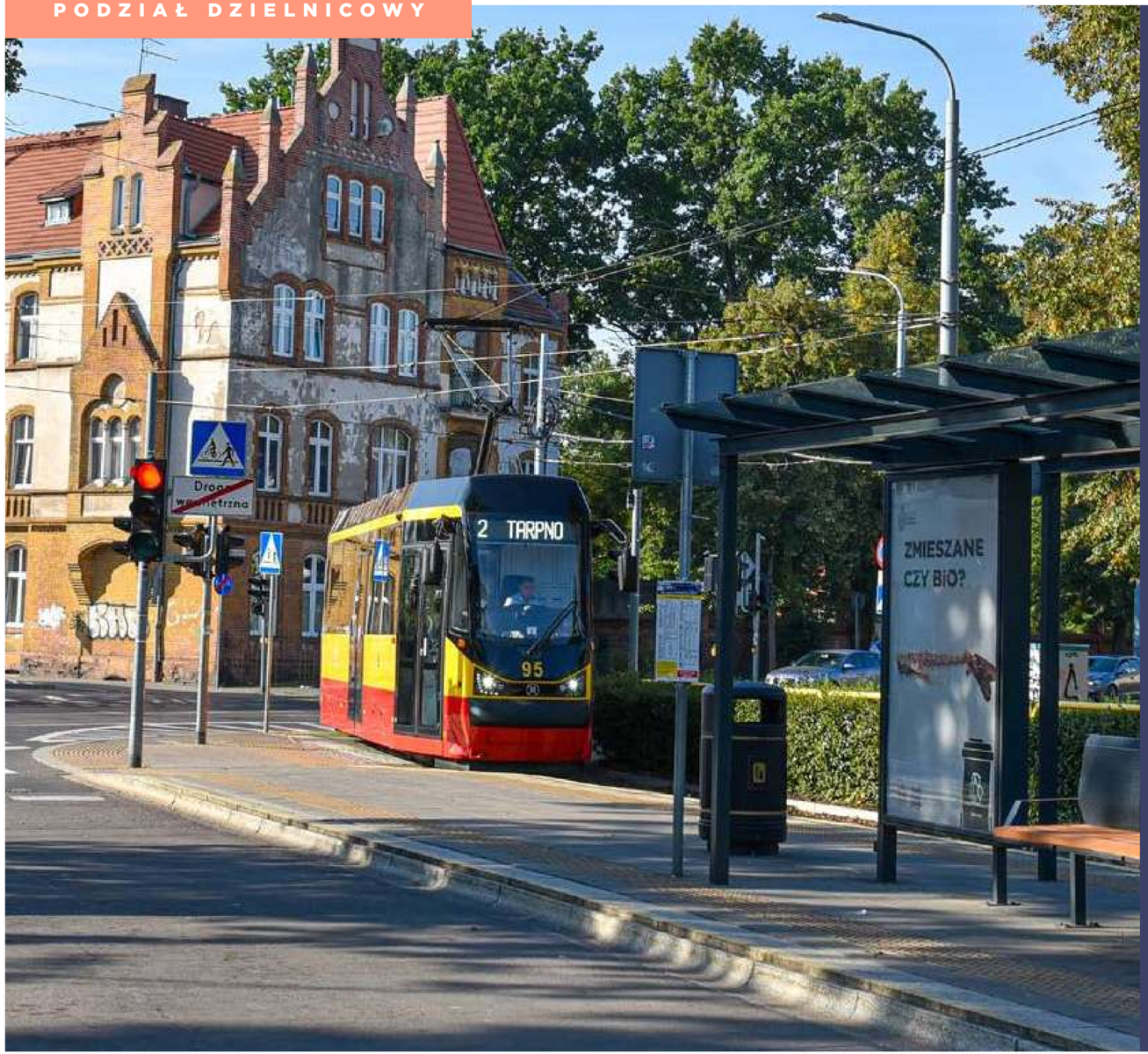
PODZIAŁ DZIELNICOWY

Małe Tarpno

POŁOŻENIE: Północna część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 5.177 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 1,48 km^2
DOJAZD: tramwaj nr 2, autobusy linii 3,10,12,16,18,19,22,N
W DZIELNICY:

- Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Ojca Pio
- Fort Tarpno

HISTORIA

Dzielnica usytuowana w północnej części Grudziądza. Pierwotnie była to wieś, która została włączona w granice miasta w 1934 roku. Sąsiaduje od północy z gminą Grudziądz oraz dzielnicami Owczarki, Kuntersztyn i Tuszewo, a od zachodu ze Śródmieściem i Nadbrzeżem Wiślanym.

Ożywienie gospodarcze miasta na przełomie XVIII i XIX w., budowa twierdzy i obiektów administracji pruskiej spowodowały napływ tysięcy niemieckich robotników. Z tego powodu, na północ od miasta, w niedalekiej odległości od cytadeli, wytyczono działki pod budowę domów. W 1868 roku Małe Tarpno liczyło 834 mieszkańców, a w 1899 roku dotarła tam pierwsza linia tramwajowa, łącząca osiedle ze śródmieściem i dworcem kolejowym.

Małe Tarpno charakteryzuje się różnorodnością zabudowy. Znaleźć tu można zarówno przedwojenne kamienice, jak i powojenne bloki z wielkiej płyty. Osiedle jest dobrze skomunikowane z resztą miasta. Na jego terenie znajduje się kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, Fort Tarpno przy ul. Klonowej oraz wiele pięknych kamienic. Budynki po dawnym wojskowym szpitalu częściowo zostały przekształcone na mieszkania. Natomiast kompleksy koszarowe nadal pozostają w rękach wojska.

W okolicy znajdują się liczne sklepy, punkty usługowe oraz tereny zielone, które podnoszą komfort życia mieszkańców.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Małe Tarpno**

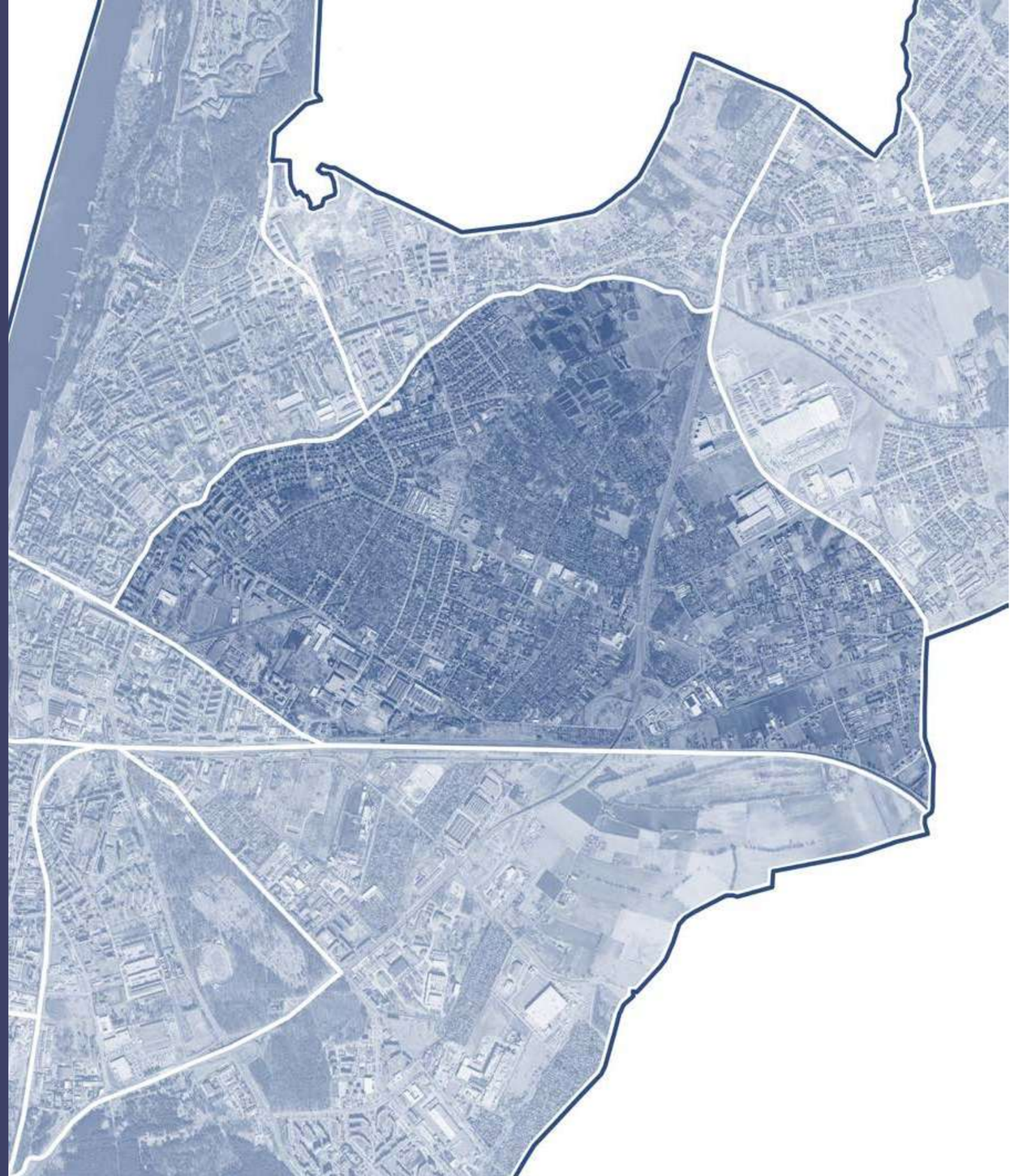
01. Dąbrówki
02. Elbląska
03. Głowackiego
04. Górna
05. Klonowa
06. Kołłątaja
07. Zbigniewa Kruszelnickiego 1-11
08. Krzyżowa
09. Kwidzyńska 1-43
10. Legionów 71-101, 70-102
11. Leszczynowa
12. Leśna
13. Mieszka I 2-10
14. Ryszarda Milczewskiego Bruna
15. Nowowiejska
16. Oliwska
17. Olsztyńska
18. Pawła Osińskiego
19. Ignacego Paderewskiego 1-119, 2-80
20. Piastowska
21. Poniatowskiego
22. Powstańców Wielkopolskich
23. Przednia
24. Sowińskiego
25. Edwarda Stachury
26. Sztumska
27. Świerkocińska
28. Tczewska
29. Tylna
30. Warmińska

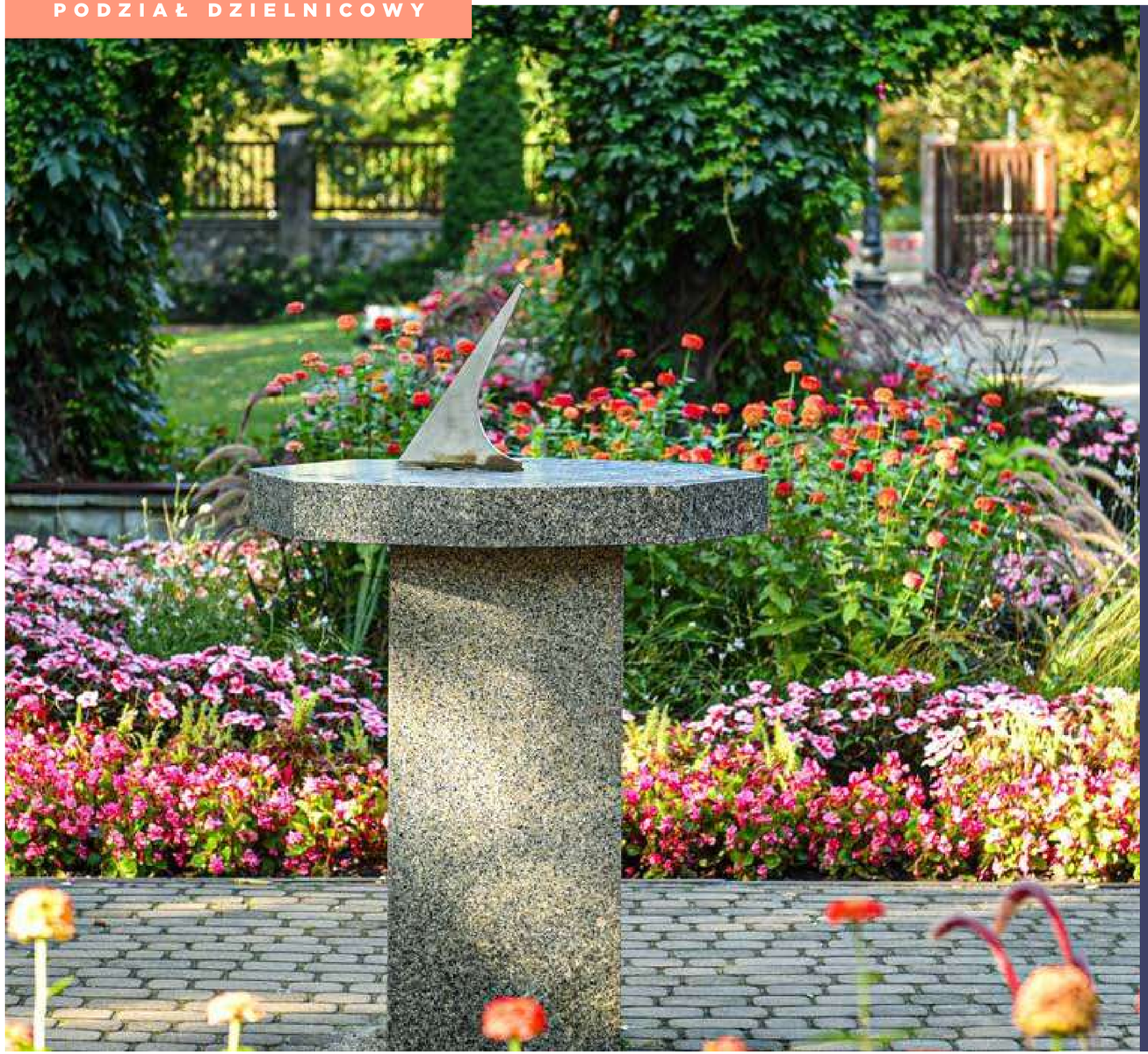
PODZIAŁ DZIELNICOWY

Kuntersztyn-Tuszewo

POŁOŻENIE: Wschodnia część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 6.156 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 6,13 km^2
DOJAZD: autobusy linii 3,4,8,10,12,13,15,16,18,19,22,4
W DZIELNICY:

- Ogród Botaniczny
- Kanał Trynka
- Stadion Olimpii Grudziądz
- Teren po dawnym Browarze Kuntersztyn

HISTORIA

Osiedle składa się z dawnych wsi Kuntersztyn i Tuszewo. Tuszewo położone jest na brzegu nieistniejącego już jeziora Tuszewskiego, które rozciągało się – od zachodu od obecnej ul. Piłsudskiego, od północy dotykało jeziora Tarpno, od wschodu graniczyło z Księżymi Górami, a od południa z Czarnym Rowem.

Jezioro miało ogromne znaczenie gospodarcze dla Grudziądza – od XIV w. doprowadzano stamtąd wodę pitną dla miasta. Akwen, choć rozległy, był płytki. To, w połączeniu z zaopatrzaniem miasta w wodę, spowodowało jego wyschnięcie.

W XIV w. Krzyżacy założyli tutaj folwark dla owiec. Jednak wojny i szalejące choroby nie sprzyjały rozwojowi folwarku. W 1590 r. ówczesny starosta osadził w wiosce holenderskich menonitów, którzy zmeliorowali cały obszar dzisiejszego osiedla. Rozkwit Tuszewa nastąpił po wybudowaniu dworca kolejowego i linii przebiegającej przez wieś. Kolejnym impulsem było powstanie w XX w. zakładów przemysłowych, takich jak Zakłady Graficzne Wiktora Kulerskiego, cegielnie Merleina i Falcka oraz Zakład Przemysłu Gumowego „Pe-Pe-Ge”. W latach międzywojennych powstało osiedle domków jednorodzinnych. Część Tuszewa została przyłączona do Grudziądza w 1934 roku, resztę przyłączono w 1954 r.

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Historia osady Kuntersztyn sięga początku XVII w. Jej obszar rozpościerał się na północny wschód od murów miasta Grudziądza, początkowo na prawym brzegu Trynki – okolice dzisiejszych ulic: Bema, Legionów i Armii Krajowej. Z biegiem czasu osada rozrosła się na lewym brzegu kanału, sięgając na wschodzie aż do wsi Tuszewo. W połowie XVIII wieku miejscowość została podzielona na dwie części: Wielki i Mały Kuntersztyn. Przy ul. Okrężnej (obecnie Karabinierów) pobudowano koszary wojskowe im. króla Władysława Łokietka – dla Centrum Wyszkolenia Żandarmerii. W czasach międzywojennych powstało osiedle domków jednorodzinnych dla pracowników fabryki PePeGe różnego szczebla. Od dyrektorów, po robotników.

W XIX w. granice obu miejscowości zaczęły się zacierać, a funkcje łączyć. W 1935 r. na terenie Kuntersztyna wybudowano ogród dendrologiczny, który przed wojną nosił nazwę Park Botaniczny im. Króla Jana III Sobieskiego. W 1850 r. wykupiony został browar, stanowiący część dawnego majątku Fijewo. Został założony przez rodzinę francuskich Hugenotów. Produkcję piwa na dużą skalę pod marką „Kuntersztyn” rozpoczęto w 1867 r. Przez kolejne lata zmieniali się właściciele, w dwudziestoleciu stał się spółką. Ostatecznie w 2008 r. Browar Grudziądz zakończył działalność na terenie Kuntersztyna. Marka Browar Grudziądz została wskrzeszona w 2017 r. dzięki pasji i determinacji właścicieli Hotelu-Restauracji RAD.

Granice osiedla biegną wzdłuż Kanału Trynka od Al. 23 Stycznia do Trasy Średnicowej, Drogą Graniczną, Drogą Łowicką wzdłuż Linii Kolejowej.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Tuszewo-Kuntersztyn**

01. Armii Krajowej 29-39, 34-40
02. generała Bema 31-39, 28-36
03. Chrobrego
04. Dąbrowskiego
05. Derdowskiego
06. Droga Bociania
07. Droga Graniczna 2-64
08. Droga Kurpiowska 1-55, 2-56
09. Droga Łowicka 1-17
10. Droga Przechodnia
11. Wacława Szczeblewskiego
12. Droga Topolowa
13. Wojciecha Drzymały
14. Działkowa
15. Działyńskich
16. Filomatów
17. Gromady Grudziąż
18. Gryfa Pomorskiego
19. Jerzego Jalkowskiego
20. Jesienna
21. Wincentego Kadłubka
22. Karabinierów
23. Kasprzaka
24. Tadeusza Kaubego
25. Kazimierza Wielkiego
26. Kochanowskiego
27. Kociewska
28. Kunickiego
29. Langiewicza
30. Łukasiewicza
31. Łużycka
32. Łyskowskiego
33. Malinowskiego
34. Małomłyńska
35. Jana i Wiktora Marchlewskich
36. Mickiewicza 47-51, 40-42
37. Mierosławskiego
38. Mikołaja z Ryńska
39. Młyńska
40. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
41. Okrzei
42. Ossowskiego
43. PCK
44. Pietrusińskiego
45. marsz. Józefa Piłsudskiego
46. Emilii Plater
47. Polna
48. Powstańców
49. Rapackiego 1-49
50. Alojzego Ruchniewicza
51. Sambora
52. Skrajna
53. Juliana Szychowskiego
54. Towarzystwa Jaszczurczego
55. Traugutta
56. Tysiąclecia
57. Ludwika Waryńskiego 1-183, 2-114
58. Władysława IV
59. Walerego Wróblewskiego
60. Za Basenem
61. Wincentego Witosa

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Kawalerii Polskiej

POŁOŻENIE: Południowa część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 4.142 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 1,68 km^2
DOJAZD: autobusy linii 3,4,8,11,13,14,15,16,17,18,19,21,N,R
W DZIELNICY:

- Park Miejski im. Piotra Janowskiego
- Cmentarz Farny
- Dawne Niemieckie Gimnazjum Koedukacyjne im. Goethego, obecnie budynek Zespołu Szkół Technicznych
- Dawna Królewska Szkoła Budowy Maszyn z 1913 r., obecnie Zespół Szkół Mechanicznych
- Koszary wojskowe
- Ruiny zakładów mięsnych z 1885-1918

HISTORIA

Osiedle obejmuje tereny na południe od Śródmieścia. Pod koniec XIX w. znajdowały się tu koszary wybudowane przez Prusaków, które po wojnie przejęło wojsko polskie.

Później koszary wykupiła Dyrekcja Kolei Państwowych. W drugiej połowie 1929 r. były one siłą przejmowane przez bezdomnych robotników, którzy stracili pracę po upadku m.in. fabryki „PePeGe". Miejsce to zostało nazwane „Maderą". Podczas II wojny światowej część budynków uległa zniszczeniu, a pozostałe zostały rozebrane w latach 50. Później etapami zaczęło powstawać osiedle mieszkaniowe Kawalerii Polskiej.

Przy ul. Hallera znajduje się Park Miejski im. Piotra Janowskiego, sąsiadujący z cmentarzem oraz stadionem żużlowym. Początki parku sięgają roku 1865, kiedy pojawił się pomysł, by uporządkować las miejski i stworzyć na jego terenie ogród publiczny. Stworzono park w stylu angielskim, zachowując znajdujące się tam drzewa i układ terenu. W parku pojawiły się korty tenisowe, plac sportowy oraz ogród różany.

Działania wojenne podczas I i II wojny światowej nie sprzyjały temu miejscu. Choć po pierwszym zdewastowaniu i odzyskaniu niepodległości park został odbudowany i stał się chlubą całego miasta, podczas kolejnej wojny ponownie ucierpiał. Odbudowany po wojnie, cieszy mieszkańców całego miasta, którzy chętnie spędzają w nim swój wolny czas. W parku odbywają się koncerty i występy lokalnych artystów, a zimą znajduje się tutaj lodowisko na świeżym powietrzu.

Na terenie osiedla znajduje się budynek, w którym pierwotnie mieściło się Niemieckie Gimnazjum Koedukacyjne im. Goethego w Grudziądzu, zbudowany w latach 1930-1932. Obecnie jest to Zespół Szkół Technicznych. Jest to jedyna szkoła zbudowana w stylu Bauhaus w naszym mieście.
Granice osiedla wyznaczają ulice Nad Torem, Cegielniana, Parkowa oraz fragment Trasy Średnicowej od ronda Lotników do zjazdu do ul. Solidarności.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Kawalerii Polskiej**

01. Aleja Wigury
02. Aleja Żwirki
03. gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego
04. Cegielniana 2-24
05. Chopina
06. Cmentarna
07. Czarnieckiego
08. Antoniego Czortka
09. Roberta Dadosa
10. gen. Józefa Hallera 23-61, 24-62
11. Alfonsa Hoffmanna
12. gen. Stefana Kasprzyckiego
13. Konarskiego
14. Matejki
15. Nad Torem
16. Narutowicza
17. gen. Stanisława Pruszyńskiego
18. Rejtana
19. Rzemieślnicza
20. Piotra Skargi
21. gen. Józefa Smoleńskiego
22. Jana Stobeusza
23. Zaciszna

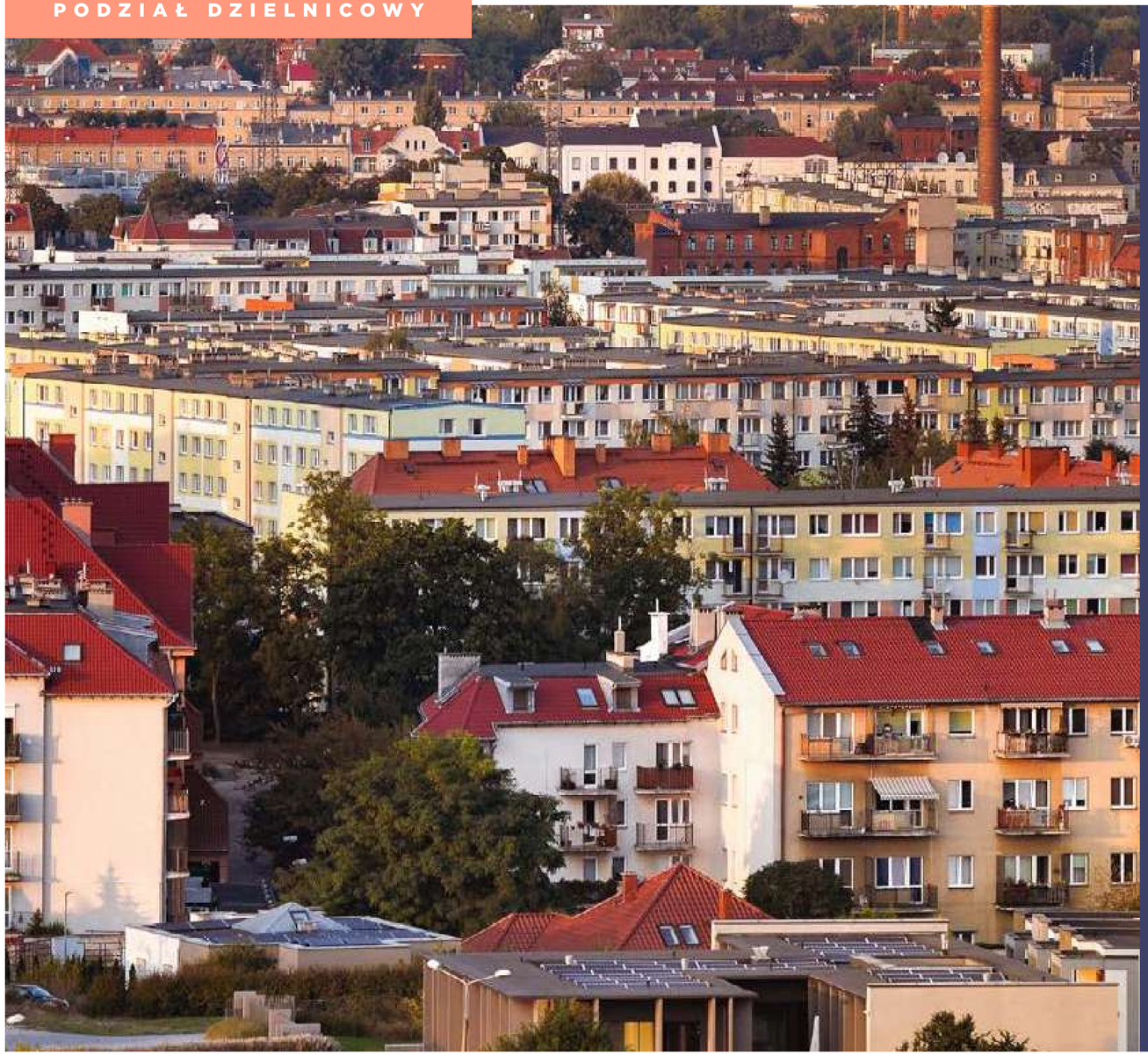
PODZIAŁ DZIELNICOWY

Kopernika

POŁOŻENIE: Południowa część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 6.507 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 1,03 km^2
DOJAZD: tramwaj linii 2, autobusy linii 4,8,10,12,14,16,17,18,19,21,22,N,R
W DZIELNICY:

- Zakład sprzedaży „Polski Tytoń S.A.” przy ul. Brzeźnej 3-7 z portiernią i przejazdem bramnym z XIX w.
- Przyczółek mostowy przy ul. Gdyńskiej
- Kamienice z oficynami i domy mieszkalne z przełomu XIX i XX w. przy ul. Brzeźnej, Chełmińskiej, Kalinkowej, Kępowej, Laskowickiej, Wiślanej
- Koszary pułku piechoty z lat 1913-1916 przy ul. Chełminskiej 106

HISTORIA

Podmiejski folwark Kalinkowo (lub Kalinka) położona była przy dawnym trakcie chełmińskim. Jej początki sięgają prawdopodobnie XV w. Ziemie należały do wsi Strzemięcin – w 1872 r. obie miejscowości zostały włączone do Grudziądza.

Informacji na temat początków istnienia osady nie ma zbyt wiele. Wiemy natomiast, że w 1504 r. osadzono tutaj czynszowników, ale wkrótce tereny się wyludniły. W XVIII w., w związku z budową twierdzy Courbier'a, teren ten został zasiedlony napływową ludnością. W latach 40. XIX w. rozpoczęto budowę bitej drogi do Mniszka. Od wschodu powstała linia kolejowa biegnąca do Chełmży, a później do Torunia. W południowej części osiedla znajdowały się cegielnie Schulza. Materiał do produkcji ceramiki czerpano z pobliskich zasobów gliny nad Wisłą.

Na początku XX w. przy ul. Chełmińskiej zbudowano koszary 26 Batalionu Pionierów i 175 Zachodnio-Pomorskiego Regimentu Piechoty. Po I wojnie światowej koszary po 4 Regimencie Strzelców Konnych zajęło Centrum Wyszkolenia Kawalerii.

W tamtym czasie przy ul. Chełmińskiej powstały prywatne domy czynszowe i zabudowania będące własnością pobliskiej parafii. U zbiegu ulic Bydgoskiej i Chełmińskiej wyrósł kościół pw. Krzyża Świętego. Z początkiem lat 20. XX w. powstały kolejne bloki mieszkalne. W 1911 r. uroczyście oddano do użytku linię tramwajową nr 2, której trasa wiodła od Rynku Zbożowego przez ul. Toruńską i Chełmińską. W okresie międzywojennym na terenie osiedla znajdowały się fabryki: kawy, chleba i fabryka chemiczna „Pomerania". Między ulicami Bydgoską, Brzeźną, Kalinkową i Chełmińską powstało nowe osiedle mieszkaniowe, które początkowo nosiło nazwę „Kalinkowo". Jednak w związku z obchodami 500. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, nazwa została zmieniona na „Osiedle Kopernik". W czasie II wojny światowej pobudowano szeregowce przy ul. Chełmińskiej, Libelta, Tytoniowej.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Kopernika**

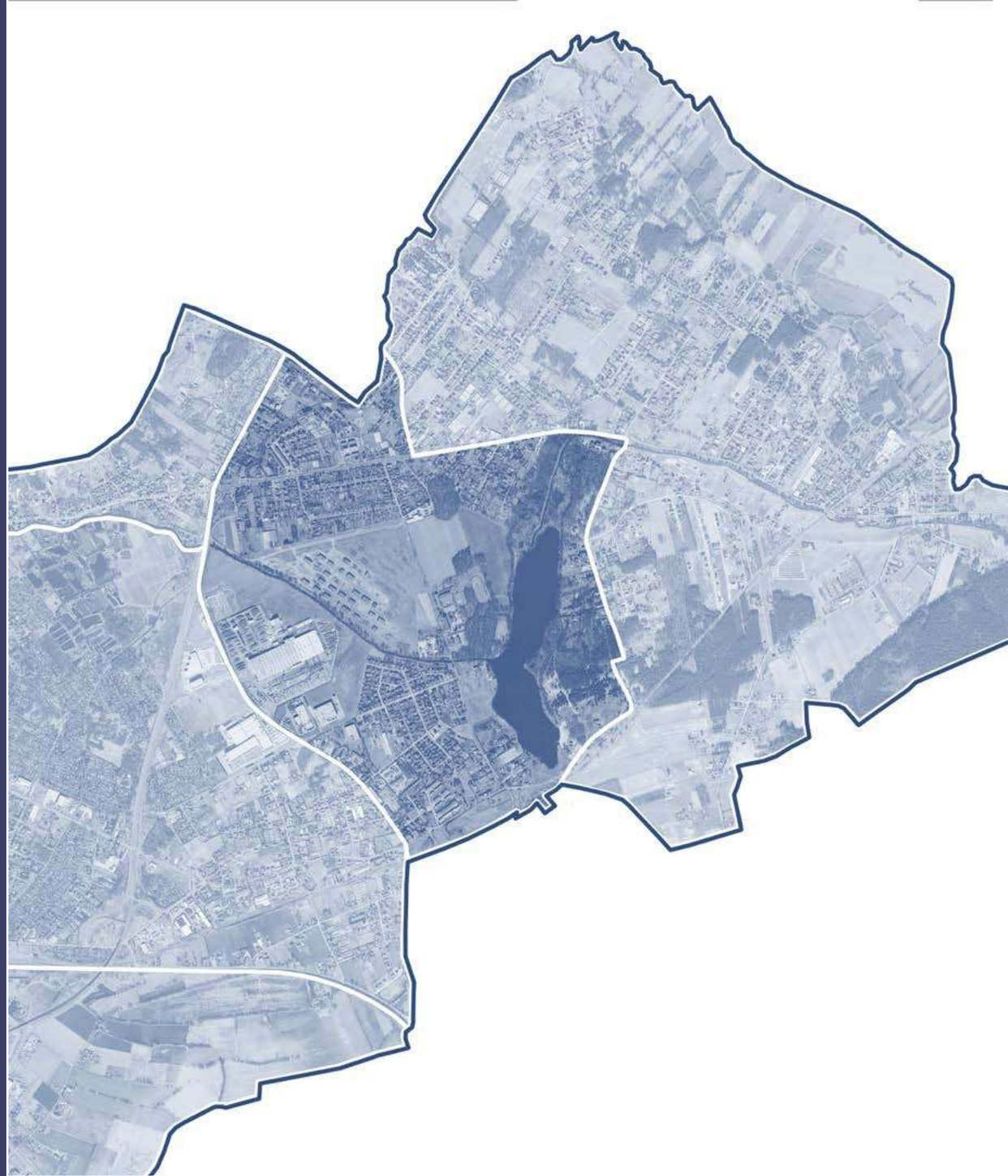
01. Brzeźna
02. Bydgoska
03. Chełmińska 25-117, 26-116
04. K. Ciołkowskiego
05. Czerwonodworna
06. J. Heweliusza
07. Kalinkowa 1-69, 2-82
08. Kępowa
09. Mikołaja Kopernika
10. Kosmonautów
11. dr Leona Landowskiego
12. Laskowicka
13. Czesława Miłosza
14. Piaskowa
15. Wiejska 2-26
16. Wiślana

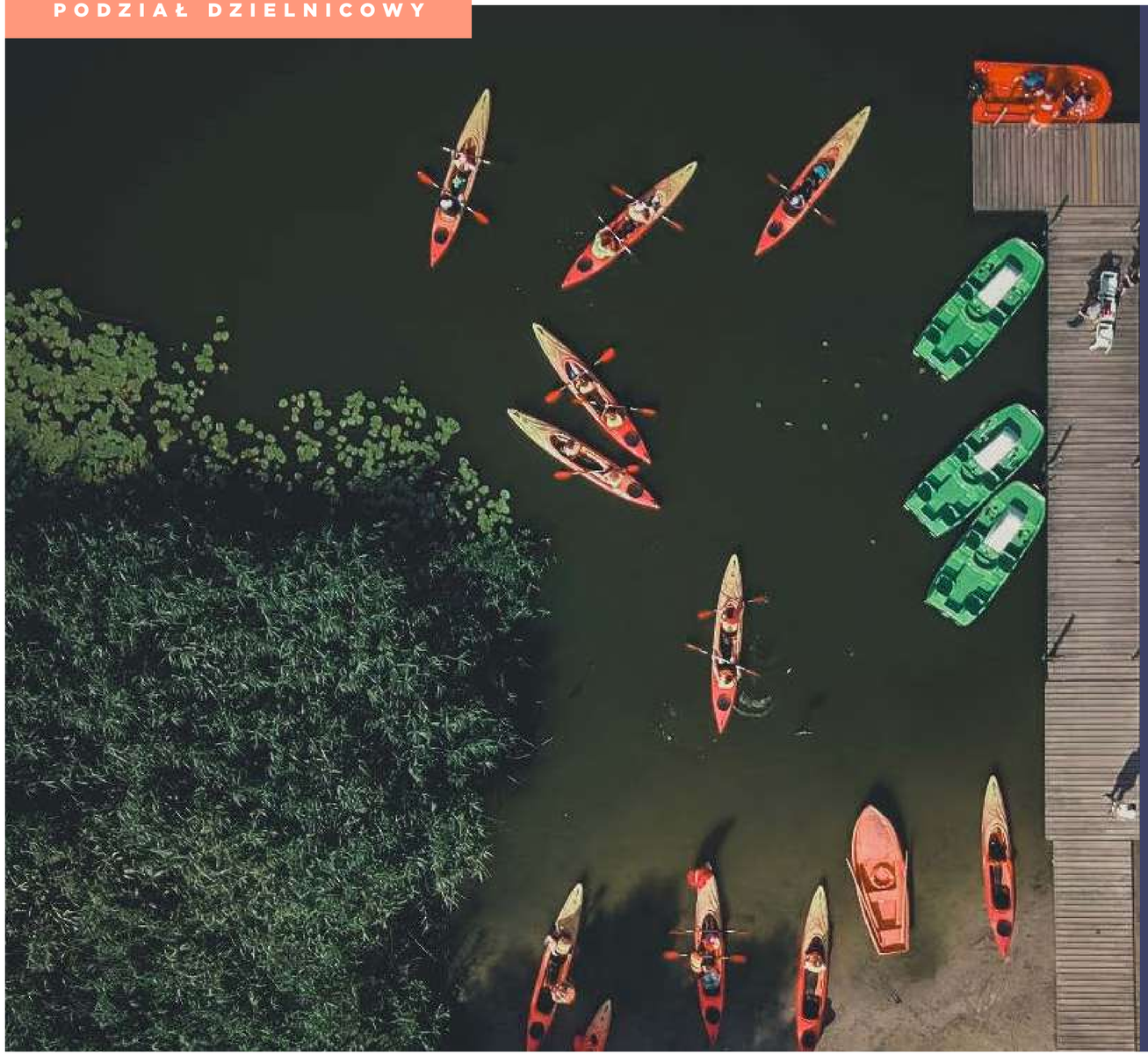
PODZIAŁ DZIELNICOWY

Wielkie Tarpno

POŁOŻENIE: Północno-wschodnia część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 2.665 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 3,67 km²
DOJAZD: autobusy linii 3,4,15
W DZIELNICY:

- Schron piechoty IR-34 z 1914 r. przy ul. Kasztanowej
- Aleja dębowa przy ul. Kwidzyńskiej
- Kanał Trynka
- Jezioro Tarpno
- Fort „Dąb” z 1907-1913
- Zespół dworski Wielkie Tarpno z XIX w. przy ul. Lipowej przy Kanale Trynka
- Park krajobrazowy dawnego majątku Tarpno

HISTORIA

Pierwsze wzmianki na temat Wielkiego Tarpna można znaleźć w 1414 r. w krzyżackiej „Księdze Strat". Wtedy była to wieś chłopska, która po przejęciu przez starostów grudziądzkich podupadła.

Na przełomie XVI-XVII w. utworzono nowy folwark, a następnie rozwinięto hodowlę owiec. Podczas wojny szwedzkiej folwark został zrujnowany. W 1620 r. powstał drewniany kościółek, jako filia kościoła farnego pw. św. Mikołaja, wraz z cmentarzem istniejącym do dzisiaj.

W 1930 roku majątek o wielkości około 180 ha oraz jezioro w Wielkim Tarpnie otrzymała Państwowa Średnia Szkoła Hodowlano-Rolnicza. W 1976 roku Wielkie Tarpno razem z Owczarkami zostało włączone w granice Grudziądza.

Teren Wielkiego Tarpna jest zróżnicowany, obejmuje zarówno tereny rolnicze, przemysłowe, jak i osiedla domków.
Granica przebiega od ul. Kwidzyńskiej, fragmentem ul. Jana Pawła II, Drogą Graniczną, wzdłuż torów kolejowych, ul. Jaśminową, Paderewskiego i Jaworową.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Wielkie Tarpno**

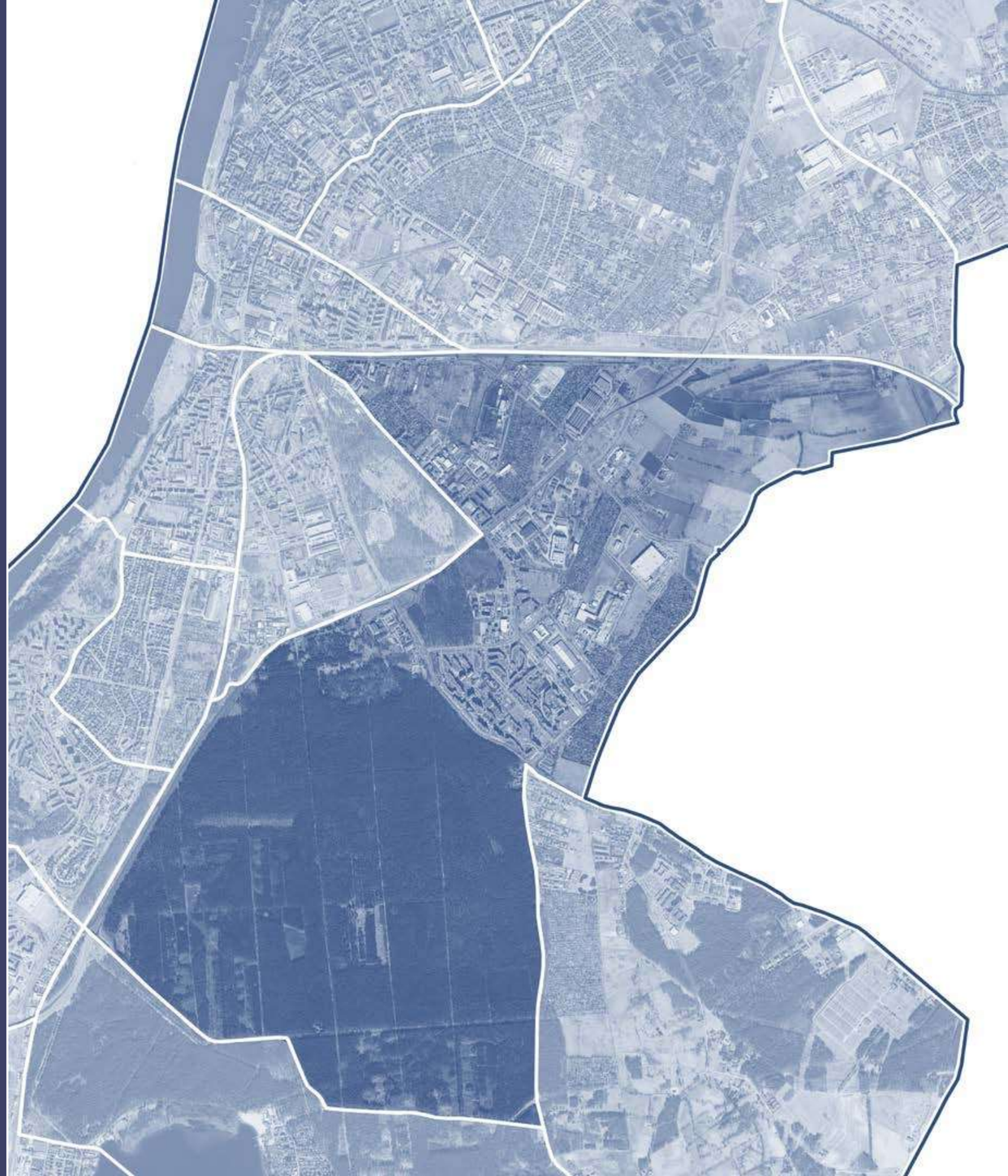
01. Astrowa
02. Bratkowa
03. Chryzantemowa
04. Daliowa
05. Droga Graniczna 1-41
06. Droga Kurpiowska 57-125, 58-90
07. Goździkowa
08. Irysowa
09. Jaskrowa
10. Jaśminowa 2-42
11. Jaworowa 1-13
12. Kaliowa
13. Kasztanowa
14. Konwaliowa
15. Kwidzyńska 2-44
16. Lawendowa
17. Liliowa
18. Lipowa
19. Makowa
20. Margaretkowa
21. Mieczykowa
22. Narcyzowa
23. Osikowa
24. Ignacego Paderewskiego 121-171, 88-196
25. Dr. H. i B. Rodziewiczów
26. Różana
27. Słonecznikowa
28. Dr. S. Sujkowskiej
29. Trynkowa
30. Tulipanowa
31. Ludwika Waryńskiego 185-199, 186-198
32. dr. J. Zagierskiego
33. dr. J. Zająca
34. Zawilcowa
35. Żonkilowa
36. Szuwarowa

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Lotnisko

POŁOŻENIE: południowo-wschodnia część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 9.645 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 10,50 km²
DOJAZD: autobusy linii 3,8,11,13,14,15,16,17,18,21,N
W DZIELNICY:

- Park Leśny
- Bateria półpancerna „Leśny dwór” z 1898-1900
- Dawne koszary lotnicze przy ul. Parkowej z 1912-1914
- Rów Hermana
- Historyczna linia kolejowa Grudziądz-Jabłonowo
- Las Rudnicki

HISTORIA

Osiedle położone w południowo-wschodniej części miasta, powstałe na terenie dawnego lotniska. Przed wojną mieściły się tutaj kolejno kompania statków powietrznych, czyli balonów obserwacyjnych oraz Lotniczą Kompanię Forteczno. Po wojnie Wyższa Szkoła Pilotów, którą po rozwiązaniu zastąpiła Oficerska Szkoła Lotnicza.

Głównym zadaniem OSL było szkolenie od podstaw pilotów dla potrzeb lotnictwa wojskowego. Szkoła ta stała się kuźnią młodych kadr polskiego lotnictwa i zalążkiem słynnej „Szkoły Orląt" z Dęblina.

Po przeniesieniu Oficerskiej Szkoły Lotniczej do Dęblina w 1927 roku, na lotnisku w lutym 1928 roku zorganizowano Lotniczą Szkołę Strzelania i Bombardowania. Zadaniem szkoły było przygotowanie strzelców pokładowych oraz doskonalenie umiejętności pilotów i obserwatorów. Później, gdy zlikwidowano szkołę, na jej bazie powstała Wyższa Szkoła Pilotażu – najwyższy etap wykształcenia pilotów myśliwskich.

Szkolenie w grudziądzkiej szkole kształtowało nie tylko sztukę pilotowania samolotu myśliwskiego, ale również charakter pilota i jego styl latania. Wysokie wymagania instruktorów wprowadzały młodych ludzi w świat wymagający błyskawicznych i samodzielnych decyzji. Szkołę w Grudziądzu można zatem śmiało nazwać Akademią Pilotów Myśliwskich. Dowodem skuteczności tego szkolenia były sukcesy polskich pilotów podczas Bitwy o Anglię.

W latach 50. XX w. na terenie lotniska zorganizowano zakłady naprawcze, które remontowały sprzęt na potrzeby wojska. Po przeniesieniu ich do Elbląga, w Grudziądzu powstały 2 Wojskowe Zakłady Uzbrojenia, które funkcjonują do dziś, wchodząc w skład Polskiej Grupy Zbrojeniowej.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Lotnisko**

01. Budowlanych
02. Cegielniana 1-27
03. Centrum Wyszkolenia Kawalerii
04. Droga Kręta
05. Droga Łąkowa
06. Droga Łowicka 2-18
07. Dywizjonu 303
08. gen. Józefa Hallera 79-85, 80-86
09. Ikara
10. Kasprowicza 47-49
11. gen. Józefa Kustronia
12. Lotnicza
13. Miłoleśna 2-10
14. Nauczycielska
15. Parkowa
16. Polskich Skrzydeł
17. Południowa 1-3
18. ppłk. pil. Stanisława Skarżyńskiego
19. ppłk. pil. Bolesława Stachonia
20. Uprawna
21. Warszawska 1-21
22. Zawiła

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Osiedle Chełmińskie

POŁOŻENIE: południowo-wschodnia część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 2.336 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 0,90 km^2
DOJAZD: tramwaj linii 2, autobusy linii 4,10,12,14,16,17,19,21,22,N,R
W DZIELNICY:

- Zespół architektoniczno-urbanistyczny z okresu międzywojennego (projekt z 1936 r.)

HISTORIA

> **Historia osiedla Chełmińskiego przeplata się z historią Osiedla Kopernika. Jego rozwój jako samodzielnego i odrębnego osiedla jest stosunkowo niedługi.**

W okresie międzywojennym zaplanowano osiedle willowe dla Spółdzielni Urzędników Państwowych i Samorządowych, między ulicami Chełmińską, Jackowskiego, Kalinkową i Wawrzyniaka. W czasie II wojny światowej zbudowano tam szeregowce przy ulicach Chełmińskiej, Libelta i Tytoniowej, które wznosili m.in. jeńcy wojenni. Po wojnie wytyczono działki pod zabudowę jednorodzinną od ulicy Wiejskiej do Jackowskiego. Powstały Fermentownia Tytoniu i Fabryka Płyt OWT, a na południu działki pracownicze Fabryki Maszyn Rolniczych „Unia” założonej w 1889 roku.

Granice osiedla przebiegają wzdłuż ul. Nad Torem, Wiejską, Kalinkową i Wyspiańskiego.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Osiedle Chełmińskie**

01. Władysława Broniewskiego
02. Chełmińska 119-201, 118-202
03. Jana Długosza
04. K. I. Gałczyńskiego
05. Jackowskiego 1-35, 2-36
06. Kalinkowa 71-99
07. Kasprowicza 1-3, 2-8
08. Marii Konopnickiej
09. Joachima Lelewela
10. Libelta
11. Kornela Makuszyńskiego
12. Gustawa Morcinka
13. Zofii Nałkowskiej
14. Cypriana Kamila Norwida
15. Władysława Orkana
16. Prusa
17. Władysława Reymonta
18. Słoneczna
19. Leopolda Staffa
20. Stefczyka
21. Stroma
22. Czesława Szachnitowskiego
23. Tetmajera
24. Tytoniowa
25. Wawrzyniaka
26. Wiejska 1-31
27. Wyspiańskiego 4-40
28. Ludwika Zamenhofa
29. Gabrieli Zapolskiej
30. Żeromskiego

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Strzemięcin

POŁOŻENIE: południowa część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 8.175 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 2,12 km^2
DOJAZD: tramwaj nr 2, autobusy linii 4,10,11,12,14,16,17,19,21,N,R
W DZIELNICY:

- panorama widokowa na dolinę Wisły
- schron piechoty z 1914 r. w pobliżu ul. Kraszewskiego
- Fort Strzemięcin z 1891-1892 r.
- bateria półpancerza Fortu Strzemięcin z 1896-99 wraz z zielenią
- Wiślana Trasa Rowerowa
- Osada Grud

HISTORIA

> **Historia osiedla Strzemięcin sięga średniowiecza. Położone jest na wzniesieniu, tzw. Kępie Strzemięcińskiej skąd rozciąga się wyjątkowy widok na miasto i całą pradolinę Wisły. Początkowo była to wieś o słowiańskiej nazwie Stremocin. Po przybyciu Krzyżaków, nazwę zmieniono na Stremeintz. W XVIII w. na stokach miejscowości powstała winnica.**

Wieś rozwijała się powoli, ale przełomowym momentem była budowa linii kolejowej w XIX w., co przyczyniło się do jej wzrostu. Na terenie dzielnicy działała żwirownia zaopatrująca okoliczne miejscowości. W 1872 r. wieś włączono do Grudziądza.

Na początku XX w. nad Wisłą powstała restauracja w stylu szwajcarskim, która działała do 1928 r. Musiała zostać rozebrana ze względu na podmywanie skarpy przez Wisłę, co groziło osunięciem. Na początku wieku powstały także aleje spacerowe i obiekty sportowe.

Po II wojnie światowej folwark stał się częścią majątku PGR i funkcjonował do 1974 r., po czym został rozebrany (mowa o obecnym terenie Biedronki). W 1975 r. rozpoczęła się budowa osiedla z blokami mieszkalnymi z wielkiej płyty. Wjeżdżając do Grudziądza przez most kolejowo-drogowy, wyraźnie widać wieżowce na wzniesieniu. Po stronie wschodniej, na stokach skarpy powstało osiedle domków jednorodzinnych.

Na terenie dzielnicy znajduje się schron piechoty z 1914 r., zlokalizowany w pobliżu ul. Kraszewskiego. Cały teren zielony jest jednym z najstarszych fortów z zapleczem. Granice zaczynają się od terenu żwirowni nad Wisłą i biegną ulicami Kalinkową, Korczaka, Wyspiańskiego, Nad Torem, Południową, Strażacką, Zachodnią do nabrzeża Wisły.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Strzemięcin**

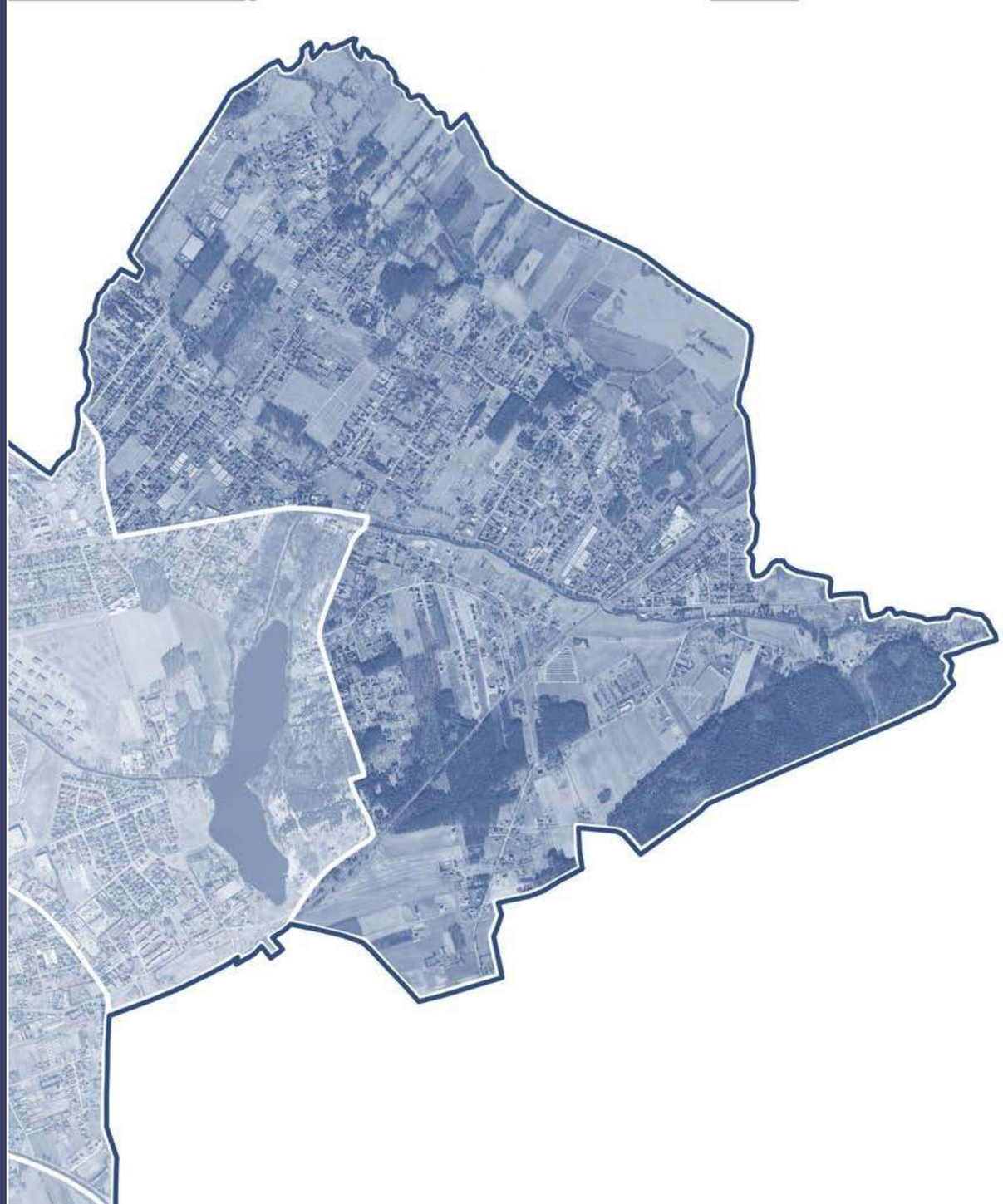
01. Adama Asnyka
02. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
03. Chełmińska 203-211, 204-212
04. gen. Grota-Roweckiego
05. Jackowskiego 37-53, 38-54
06. Konstytucji 3 Maja 1-25, 2-26
07. Janusza Korczaka
08. Józefa Ignacego Kraszewskiego
09. Ks. Kujaczyńskiego
10. Gen. Leopolda Okulickiego
11. Elizy Orzeszkowej
12. Południowa 5-9
13. Północna
14. Strażacka
15. Szarych Szeregów
16. Śniadeckich
17. Władysława Wągla
18. Wyspiańskiego 1-27
19. Zachodnia

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Owczarki

POŁOŻENIE: północno-wschodnia część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 3.042 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 7,65 km^2
DOJAZD: autobus linii 3,4,15
W DZIELNICY:

- Dwór majątku Owczarki z historyczną zabudową z XX w. przy ul. Jaśminowej 2, obecnie Szkoła Podstawowa nr 4
- historyczne budynki stacji kolejowej PKP Grudziądz-Owczarki z 1883 r.
- cmentarz menonicki z XVII w.
- schrony obronne linii Osy z 1939 r. i rowy strzeleckie
- historyczna droga z Owczarek do Świerkocina
- schron bojowy z 1939 r.
- rów przeciwpancerny z 1944-1945
- Dolina Osy
- historyczna droga kolejowa wraz z z mostem nad Kanałem Trynka

HISTORIA

Owczarki to dzielnica Grudziądza, położona w jego północno-wschodniej części. Początkowo była wsią zasiedloną przez holenderskich menonitów w 1603 roku. W XVII wieku wieś rozwijała się mimo trudności związanych z działaniami podczas wojny szwedzkiej. W XVIII wieku osadnicy otrzymali prawo użytkowania ziemi.

W 1945 roku Owczarki były miejscem punktu zbiorczego dla osób uwięzionych przez NKWD – w budynku dzisiejszej Szkoły Rolniczej, czyli dawnego domu Kulerskiego.

W 1976 roku wieś została włączona do Grudziądza. Przez dzielnicę przebiega linia kolejowa PKP oraz droga krajowa E 16. Przez osiedle przepływa też Kanał Trynka, który wpływa do Jeziora Tarpno. Mieszkał tu wybitny polski patriota Wiktor Kulerski, wydawca „Gazety Grudziądzkiej”.

Granica osiedla przebiega ulicami Jaworową, Paderewskiego i Jaśminową. Osiedle sąsiaduje z wsiami Świerkocin i Kłódka.

Wykaz ulic w Dzielnicy
Osiedle Owczarki

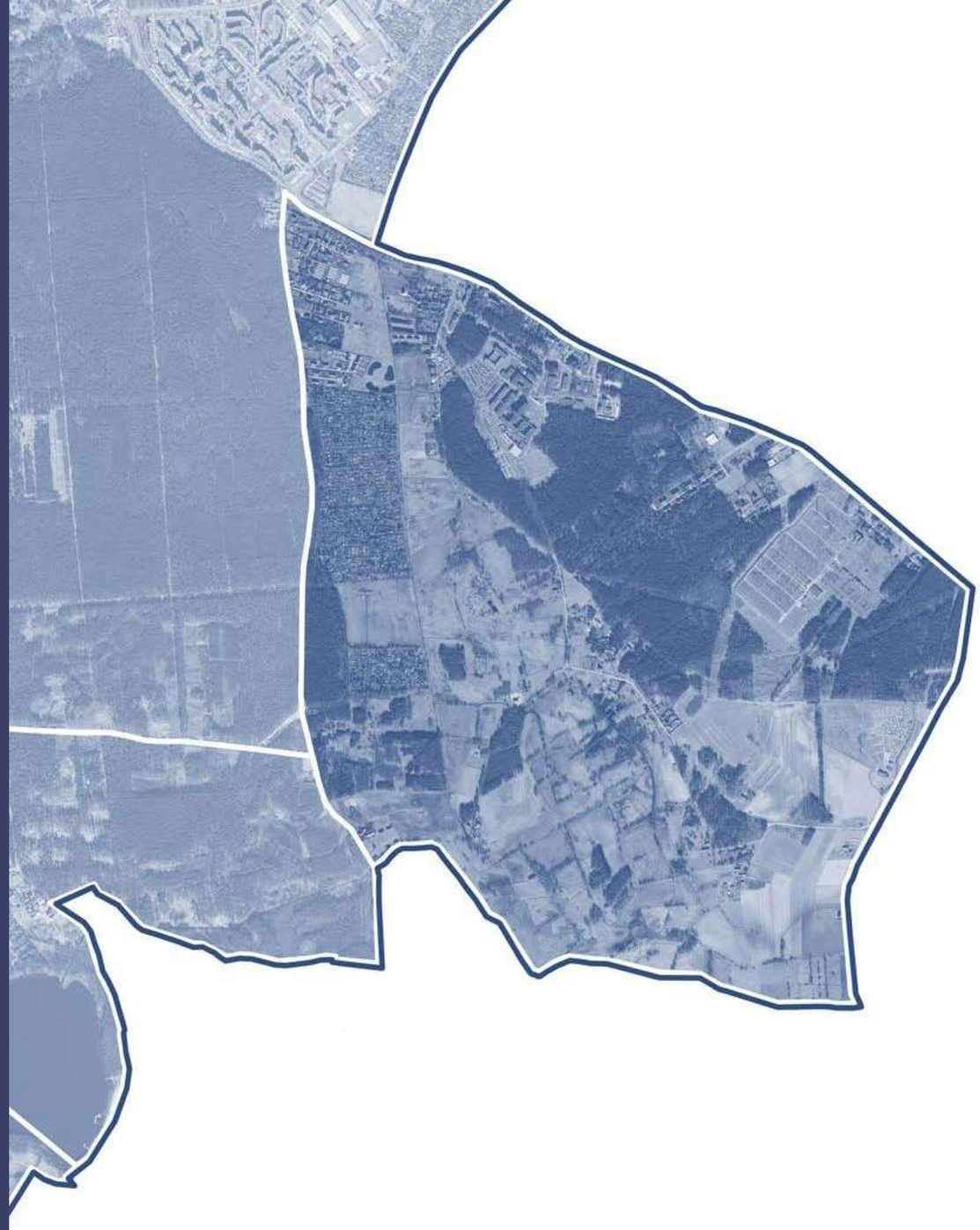
01. Akacjowa
02. Bluszczowa
03. Bławatkowa
04. Brzoskwiniowa
05. Brzozowa
06. Bukowa
07. Cedrowa
08. Cisowa
09. Czereśniowa
10. Dębowa
11. Fiołkowa
12. Gajowa
13. Grabowa
14. Gruszowa
15. Jabłoniowa
16. Jarzębinowa
17. Jaśminowa 1-33
18. Jaworowa 2-22
19. Jesionowa
20. Jodłowa
21. Krokusowa
22. Maciejkowa
23. Magnoliowa
24. Malwiowa
25. Miłorzębowa
26. Modrzewiowa
27. Morelowa
28. Morelowy Zakątek
29. Nasturcjowa
30. Orzechowa
31. Ignacego Paderewskiego 173-281, 198-210
32. Platanowa
33. Powojowa
34. Sosnowa
35. Storczykowa
36. Szafirkowa
37. Szarotkowa
38. Śliwkowa
39. Wiązowa
40. Wierzbowa
41. Wierzbowy Zakątek
42. Wiśniowa

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Węgrowo-Pastwiska

POŁOŻENIE: południowo-wschodnia część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 763 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 5,25 km^2
DOJAZD: autobusy linii 3,8,11,13,17,18,21
W DZIELNICY:

- Geotermia Grudziądz
- Regionalny Szpital Specjalistyczny im. Władysława Biegańskiego
- Cmentarz komunalny
- Leśniczówka „Miłolas” z XIX w.
- Kanał rzeczki Maruszy
- Dawny cmentarz ewangelicki z XIX w. przy ul. Skowronkowej

HISTORIA

Węgrowo i Pastwisko to dawne wsie, które znajdują się w południowo-wschodniej części Grudziądza. Zostały włączone do miasta w 1976 r.

Węgrowo było częścią komturstwa pokrzywieńskiego w średniowieczu, a od 1466 roku należało do starostwa w Pokrzywnie. W 1625 roku wieś zasiedliło 8 mennonitów. W XVIII wieku Węgrowo podzielono na trzy osady: Węgrowo Niemieckie, Węgrowo Polskie i Folwark. W XIX wieku folwark przeszedł na własność prywatną. W 1910 roku wieś obejmowała 958 ha i 308 mieszkańców. Po II wojnie światowej folwark został przejęty przez Państwowe Nieruchomości Ziemskie. Węgrowo sąsiaduje z miejscowością w gminie wiejskiej o tej samej nazwie. Na jego terenie zlokalizowany jest Regionalny Szpital Specjalistyczny im. Władysława Biegańskiego.

Pastwisko (znane również jako Pastwiska) sąsiaduje z Maruszą i z kompleksem szpitalnym. Pierwsze wzmianki o wsi można znaleźć w 1623 roku. W 1765 roku była częścią starostwa pokrzywieńskiego, a osadnicy, prawdopodobnie menonici, płacili 57 florenów czynszu za melioracje terenu. W XIX wieku wieś rozwijała się wolno z powodu słabej jakości gleby. W 1944 roku zajmowała powierzchnię 190,4 ha i miała 124 mieszkańców. W 1976 roku została włączona do Grudziądza. W Pastwiskach znaleziono starożytne narzędzia, a rosnący tam 600-letni dąb szypułkowy jest uznawany za pomnik przyrody.

Granice osiedla przebiegają ulicami Miłoleśną, Rydygiera, Skowronkową i Warszawską. Dzielnica sąsiaduje z miejscowościami: Gać, Kobylanka, Węgrowo i Marusza.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Węgrowo-Pastwiska**

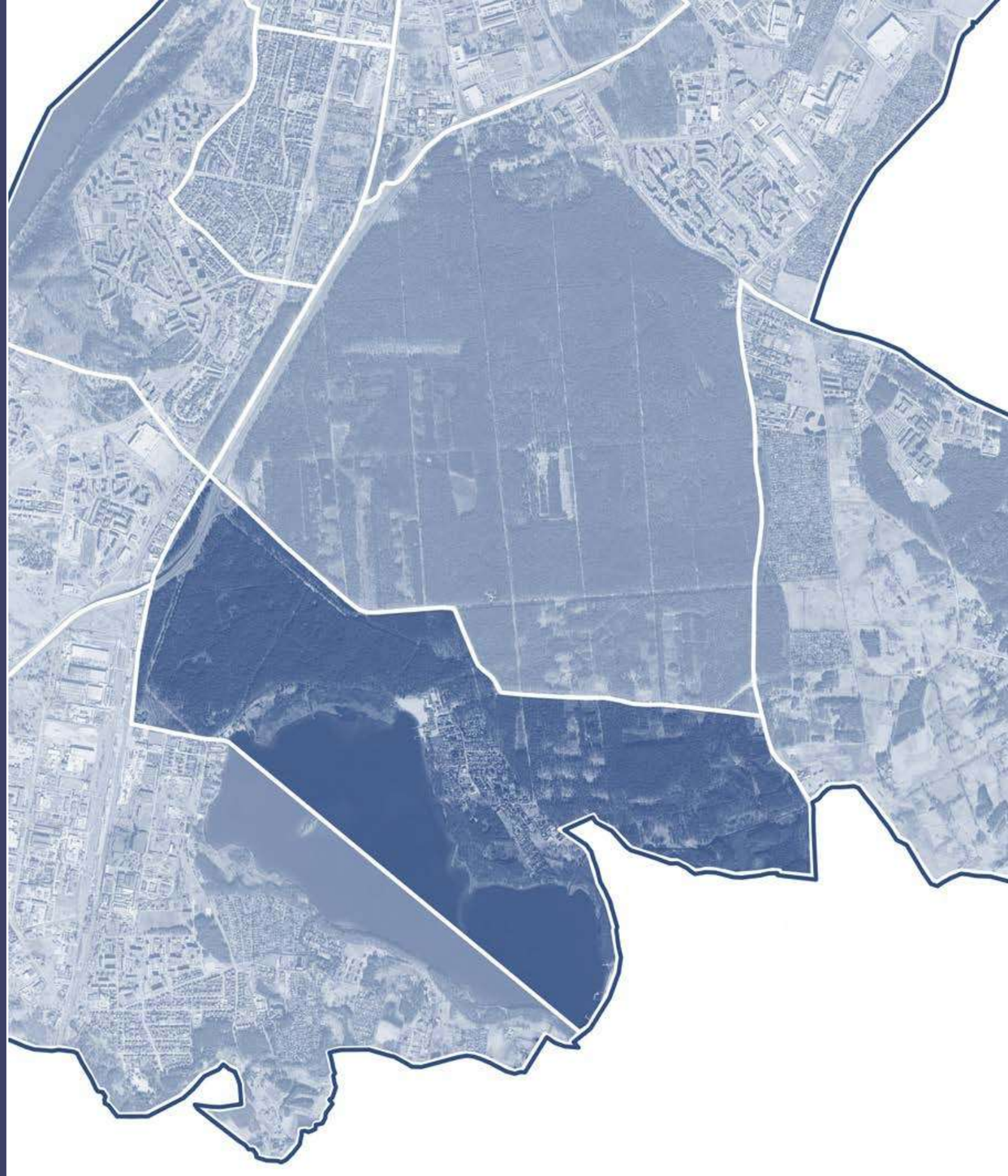
01. Bażancia
02. Jaskółcza
03. Krucza
04. Łabędzia
05. Miłoleśna 1-35
06. Rudzika
07. dr Ludwika Rydygiera
08. Skowronkowa
09. Słowicza
10. Warszawska 20-58
11. Żurawia

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Rudnik

POŁOŻENIE: południowo-wschodnia część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 209 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 3,87 km²
DOJAZD: autobusy linii 11,R (sezonowo)
W DZIELNICY:

- Jezioro Rudnickie Wielkie
- schrony piechoty z 1914 r. i schron tobruk z 1944-1945 r.
- stanowiska karabinu maszynowego
- zespół zabudowy z lat 60 XX w. przy Plaży Miejskiej MORiW
- cmentarz ewangelicki z końca XVIII w. przy ul. Kossaka

HISTORIA

Rekreacyjna część miasta, która obejmuje część lasu rudnickiego oraz jeziora o tej samej nazwie. Włączona do miasta w 1954 r. Dawniej była to samodzielna wieś należąca do gminy Grudziądz.

Lasy miejskie powstały prawdopodobnie w XVIII wieku obejmując swoim zasięgiem obecny obszar lasu. Kompleks główny położny jest w południowej części miasta w pobliżu Jeziora Wielkie Rudnickie. Jego powierzchnia wynosi ok. 650 ha. Dominującym gatunkiem drzew jest sosna pospolita, która stanowi ponad 80% całkowitej powierzchn. Występują tu również takie gatunki jak: dąb bezszypułkowy i szypułkowy, klon pospolity, olcha czarna i lipa drobnolistna. W grudziądzkich lasach zamieszkuje wiele gatunków zwierząt. Najliczniej występującymi są daniele (w tym populacja danieli albinosów), dziki, sarny, lisy i borsuki, zające.

Jezioro Rudnik to ulubione miejsce wypoczynku mieszkańców miasta i turystów. To też największy i najgłębszy zamknięty akwen w mieście – obejmuje teren blisko 170 ha i przyciąga tłumy w ciepłe dni. Otoczone z trzech stron lasem, posiada trzy strzeżone kąpieliska, z wypożyczalniami sprzętu wodnego. W lesie wytyczone są trasy spacerowe, biegowe i do nordic walking.

Wokół jeziora powstały również działki rekreacyjne, ośrodki sportowe zakładów pracy, Miejski Ośrodek Rekreacji i Wypoczynku oraz obszar domków rekreacyjnych. W lesie pozostały ślady umocnień z I i II wojny światowej, czyli schrony, okopy o stanowiska dla samolotów.

Granice dzielnicy przebiegają ul. Południową, fragmentem Miłoleśnej, Nad Torem i Drogą Jeziorną.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Rudnik**

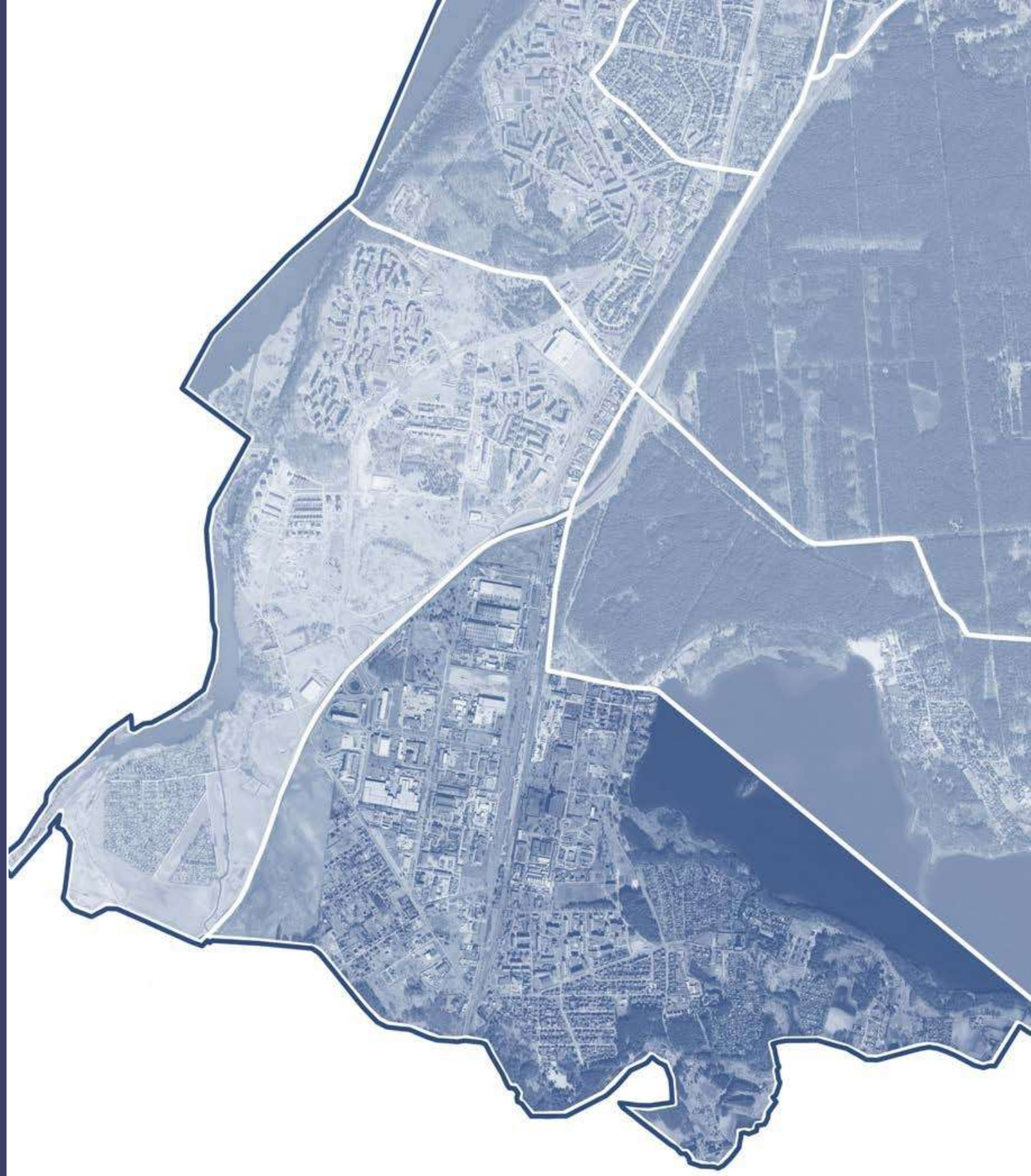
01. Cicha
02. Droga Jeziorna 1-5
03. Letnia
04. Miła
05. Miłoleśna 12-14
06. Południowa 4-6
07. Spacerowa
08. Świerkowa
09. Ustronna
10. Wczasowa
11. Wiosenna
12. Wrzosowa
13. Zaleśna
14. Zielona
15. Zimowa
16. Żeglarska

PODZIAŁ DZIELNICOWY

Mniszek

POŁOŻENIE: południowa część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 3.429 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 4,68 km²
DOJAZD: autobusy linii 10,16,17,19,21,22,N
W DZIELNICY:

- zespół obiektów Hydro-Vacuum, dawnej odlewni i emalierni Herzfelda i Victiriusa
- stacja kolejowa Grudziądz-Mniszek – zespół budynków kolejowych z 1883 r.
- historyczna zabudowa osiedla pracowniczego H-V z 1911-1914
- dom mieszkalny na rogu Drogi Pomorskiej i Drogi Kujawskiej
- historyczny budynek szkolny przy ul. Kaszubskiej 1 z XX w.
- rzeka Rudniczanka

HISTORIA

Dzielnica na południowo-wschodnich obrzeżach Grudziądza, ma bardzo długą historię. Dawniej teren należący do dzielnicy Mniszek nosił nazwę Rudnik, od jeziora które częściowo leży na jego terenie.

W epokach kamienia i wczesnego brązu, około 4000-1400 lat p.n.e., na terenie Rudnika i wzdłuż rzeki Rudniczanki istniały małe obozowiska. W czasach krzyżackich Mniszek przynależał do Rządza, ale jedynie w części ziem i zabudowań zlokalizowanych przy trakcie toruńskim, wraz z przydrożną karczmą.

Pierwsze pisemne wzmianki o dzielnicy pochodzą z 1603 roku. Wówczas wspomniano o jeziorze Piaseczno (dziś Jezioro Rudnik) oraz skrzyni węgornej na rzece Rudniczance, z której rybak dostarczał ryby do zamku grudziądzkiego. W 1664 roku Rudnik był już wsią królewską.

W XVIII wieku powstał tutaj folusz sukienniczy. W 1789 roku ówczesny Rudnik miał już 21 domów mieszkalnych, a w 1848 roku zbudowano jaz na Rudniczance do regulacji wody. Cmentarz ewangelicki przetrwał do II wojny światowej.

W XIX wieku, w 1833 roku, mieszkańcy otrzymali ziemię na własność. W 1885 roku Rudnik, obejmujący 572 ha, miał 85 domów i 547 mieszkańców. W 1903 roku część Rudnika przyłączono do miasta. W latach 1911-1931 powstało nowe osiedle i przemysł, w tym zakład „Herzfeld Victorius". W tym czasie przy obecnej ul. Jeziornej powstała też cegielnia produkująca białą cegłę.
W 1948 roku część ówczesnego Rudnika włączono do Grudziądza, a resztę w 1954 roku, tworząc „Osiedle Mniszek". Mniszek rozwijał się szybko: powstały nowe osiedla, szkoła, przedszkole, hala sportowa, ośrodek zdrowia i kościół pw. Św. Józefa. Granica osiedla przebiega przez część jeziora Rudnickiego, Szosę Toruńską, Drogę Jeziorną. Od południa graniczy z wsią Biały Bór.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Mniszek**

01. Aleja Chełmońskiego
02. Aleja Sportowców
03. Beskidzka
04. Floriana Ceynowy
05. Dobrzyńska
06. Droga Jeziorna 2-10
07. Droga Kaszubska
08. Droga Kujawska
09. Droga Mazowiecka 1-21, 2-32
10. Droga Mazurska
11. Droga Metalowców
12. Droga Olchowa
13. Droga Pomorska
14. Jerzego Feldmana
15. Aleksandra Gierymskiego
16. Tadeusza Marii Kantora
17. Wojciecha Kossaka
18. ks. Stanisława Kujota
19. Lubuska
20. Magazynowa
21. Jacka Malczewskiego
22. Artura Nacht-Samborskiego
23. Tymona Niesiołowskiego
24. Pałucka
25. Pocztowa
26. Podhalańska
27. Podlaska
28. por. Krzycha
29. Przytulna
30. Puszkina
31. Składowa
32. Sudecka
33. Szosa Toruńska 41-75, 32-82
34. Śląska
35. Tatrzańska
36. Juliana Tuwima
37. Leona Wyczółkowskiego
38. Ziemi Chełmińskiej
39. Żuławska

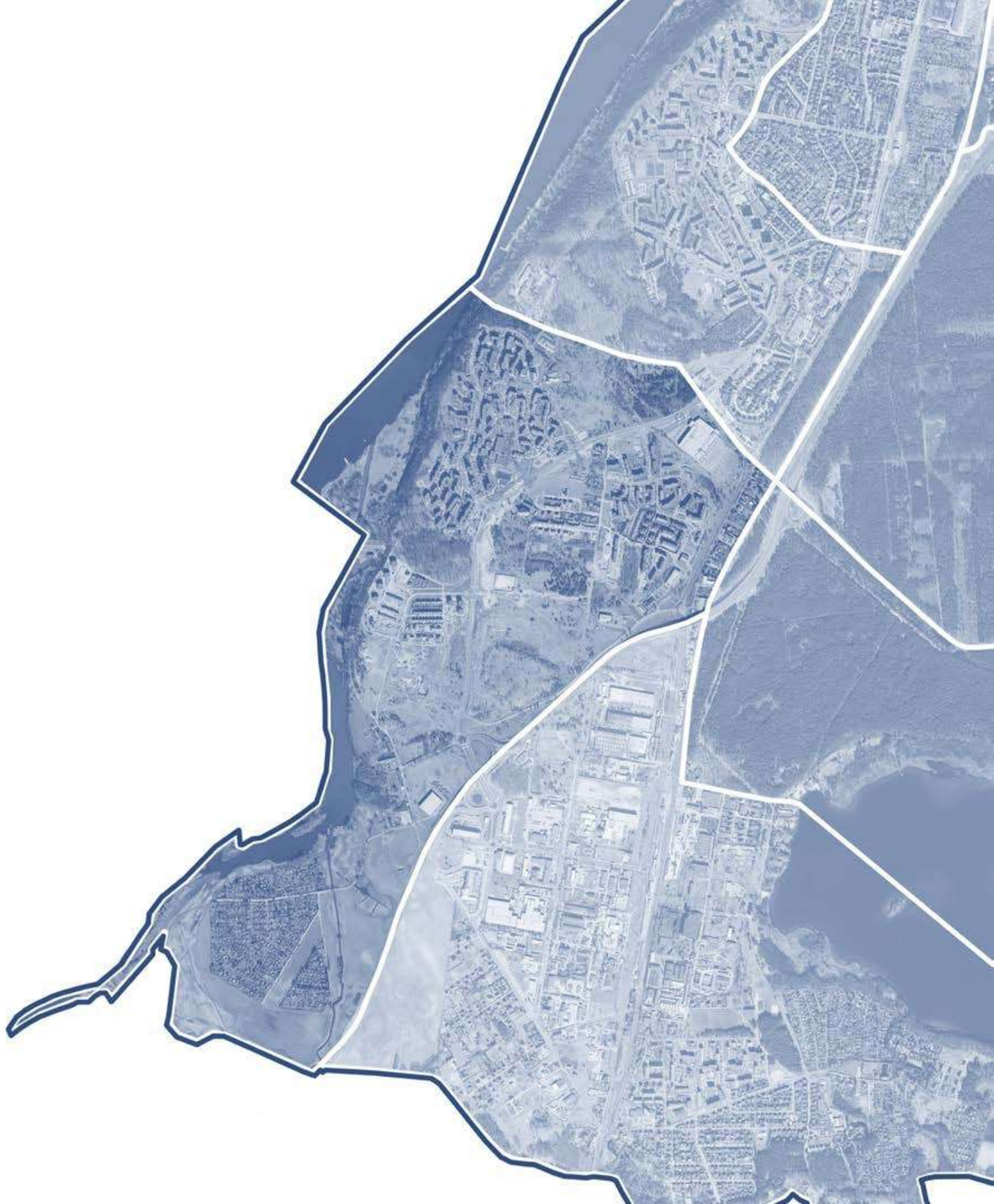
PODZIAŁ DZIELNICOWY

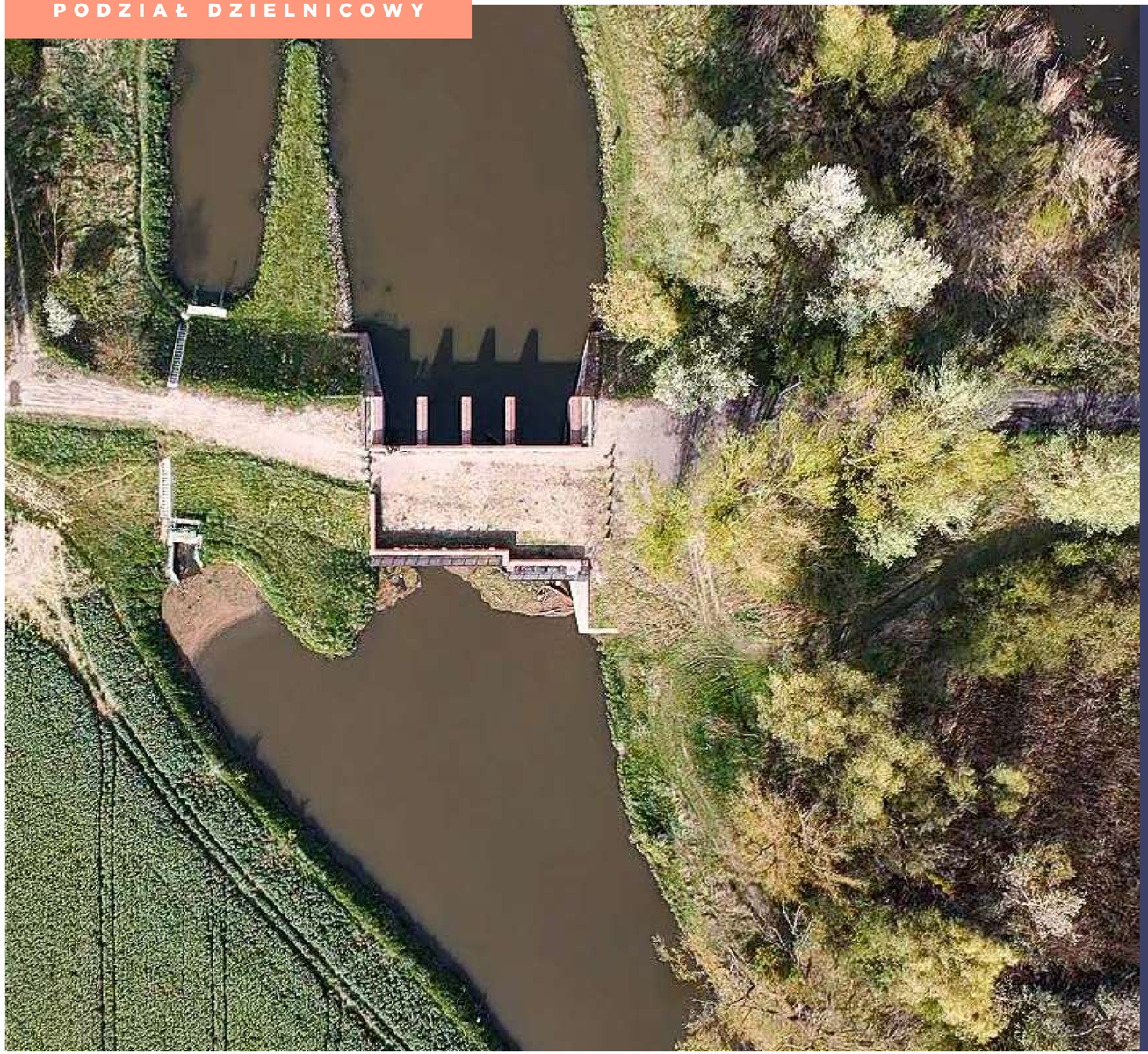
Rządz

POŁOŻENIE: południowa część miasta
LICZBA MIESZKAŃCÓW: ok. 7.877 (stan na 23.10.2026)
POWIERZCHNIA: 3,49 km^2
DOJAZD: tramwaj linii 2, autobusy linii 4,10,14,16,17,19,21,N sezonowo przez ul. Południową przejeżdża linia 11 i R

W DZIELNICY:

- panorama miasta i pradoliny Wisły
- cmentarz ewangelicki z XIX w.
- lasek dębowy z pozostałościami umocnień polowych z 1944 r.
- schrony piechoty z lat 1914-1915
- budynek zajazdu Mniszek z salą restauracyjną z przełomu XIX i XX w., przy Szosie Toruńskiej 8
- Singletrack Wisła

HISTORIA

Dzielnica położona w południowo-zachodniej części miasta na skarpie nadwiślańskiej. Znaczenie nazwy Rządz nie jest znane. Według badań archeologicznych pierwsze oznaki zasiedlenia tego terenu datuje się na starożytną epokę brązu i wczesną epokę żelaza.

Rozwój osady datuje się na 150 do 450 n.e. W 1883 r. w wyniku prac archeologicznych odsłonięto 890 grobów a w nich znaleziono setki zabytkowych przedmiotów, m.in. kunsztownie wykonany dzbanek czy ozdoby dla koni. Odkryty został też grób z wyposażeniem militarnym, jak tarcze, groty, miecze etc. Podejrzewa się, że działał tu ośrodek metalurgiczny i kowal wyrabiający sprzęt dla regjonu międzyrzecza Wisły, Drwęcy i Osy. Pośrodku cmentarzyska, zbudowano w 1914 r. schron piechoty.

Tuż nad prawym brzegiem Wisły znajdowało się jezioro Rządz, które oddzielało powiat chełmiński od grudziądzkiego.

Pierwsze pisemne wzmianki o Rządzu pochodzą z 1240 roku. W tamtym czasie była to wieś z folwarkiem należącym do komtura grudziądzkiego. W XIX wieku Rządz dynamicznie się rozwijał. W czasie wojen napoleońskich folwark pełnił funkcję lazaretu – szpitala polowego. W okresie międzywojennym Rządz był dynamicznie rozwijającą się wsią, a po II wojnie światowej został włączony do Grudziądza. W latach 70. XX wieku rozpoczęto budowę nowoczesnego osiedla mieszkaniowego, które przyczyniło się do intensywnego rozwoju tej części miasta.

Granice osiedla przebiegają ulicami: Peszkowskiego, Strażacką, Zachodnią i Nabrzeżem Wisły.

Wykaz ulic w Dzielnicy **Rządz**

01. gen. Mikołaja Bołtucia
02. Borówkowa
03. Henryka Dobrzańskiego-Hubala
04. Droga Mazowiecka 23-69, 34-70
05. Ksawerego Froelicha
06. Henryka Gąsiorowskiego
07. Jagodowa
08. Kalinowa
09. Konstytucji 3 Maja 27-45, 28-60
10. Wiktora Kulerskiego
11. księdza dr Władysława Łęgi
12. Malinowa
13. Kazimierza Mastalerza
14. Poziomkowa
15. Jana M. Rakowskiego
16. Macieja Rataja
17. Stanisława Różanowicza
18. Runa Leśnego
19. Jana III Sobieskiego
20. gen. Kazimierza Sosnkowskiego
21. dr Jana Sujkowskiego
22. Sybiraków
23. Szosa Toruńska 1-33
24. ul. Towarowa